

V ZEMI KLOKANŮ

V potu tváře sepsal

Tonda Aujeský

absolvent Fakulty elektrotechnické VUT v Brně

ÚVODEM

V předchozím článku jsem vylíčil, jaké to bylo na VUT, když jsme zaváděli počítačovou techniku, hlavně ty úplné začátky pod vedením Václava Kudláčka, Miroslava Fendrycha a dalších. Byl jsem ale požádán, abych pokračoval v psaní dál a vylíčil, jak jsem své vědomosti nabyté na VUT využil v praxi v daleké zemi Austrálii, kam jsem emigroval v roce 1968. Nebojte se, drazí čtenáři, nebudu vás otravovat s tím, jak jsme to měli jako emigranti těžké, co jsme vytrpěli a co slz vyplakali. Na to jsou jinačí machři, kampak se já na ně hrabu. A vůbec, koho by bavilo takové věci číst, raději něco pro zasmání, že ano. Jenže to bych snad nikdy neskončil, protože mně to připadá všechno k smíchu, celá ta zem tady i tam a celé lidské snažení. Takže to taky nepůjde, a proto se zaměřím pouze na to, jak zněla „objednávka“, tj., jak jsem své znalosti z VUT upotřebil ve světě.

Tak se teď pohodlně posaďte a poslouchajte, vyprávění pokračuje. Vynasnažím se, aby nebylo nudné. Je psáno jako story, protože jinak by asi byla hrozná otrava to číst.

MŮJ PRVNÍ ÚSPĚCH NA ZÁPADĚ

aneb

Vám poděkování a lásku vám – vinohrady, vinohrady

Jak jsem poprvé v zahraničí použil svých znalostí nabytých na VUT?

Začnu tím, jak jsme se kdysi na obecné škole učili recitovat takovou krásnou báseň oslavující příchod Rudé armády v roce 1945:

*Vám poděkování a lásku vám
kéž zněly by jak zvony...*

A byl to zase příchod této armády v roce 1968, kterému vděčím za rozvoj své profesionální kariéry. Takže vlastně mám důvod tuto báseň stále procítěně recitovat.

V roce 1968 jsme se s vřelými díky na rtech s manželkou sebrali a odjeli do Vídně, abych tam začal svoji závratnou kariéru na Západě. Mohu říci, že kariéra to opravdu závratná byla, jenže ne zrovna nahoru (malý technický detail, že ano). Musím přiznat, že v této fázi vývoje událostí šla moje kariéra více dolů než nahoru. A také, že mně moje odborné vědomosti načerpané na VUT zrovna moc nepomáhaly, s malými výjimkami, jak se zde dočtete. Však posuďte sami.

Hned první noc v té slavné Vídni se nám podařilo chytit vši či štěnice a spát v telefonní budce (lepší než pod mostem, tam už bylo plno). Tedy byl to problém, na který mně byla moje znalost kybernetiky, diferenciálních rovnic a logických obvodů houby platná. Pak se ale věci zlepšily. Když jsme se zbavili těch štěnic, tak se nám podařilo sehnat podnájem a zaregistrovat se na australské ambasádě jako utečenci.

Zaregistrování nebylo jen tak, byla tam fronta jak u řezníka v letech padesátých, ba i delší. Když na nás konečně došla řada, tak si mě podrobili vážnému výslechu, neboť, jak se ukázalo, inženýři patřili automaticky mezi podezřelé živly. Manželku Alenu ale nechali na chodbě čekat, ani je nezajímala. Když jsem byl po hodině a něco konečně prověřen a celý fascikl byl o mně sepsán, padla kritická otázka: „A kolik

vás vlastně je?“ Když jsem řekl, že je se mnou ještě manželka, tak na ten fascikl napsali velikým písmem propisovačkou

+ 1

a tím to bylo vyřízeno, ani její jméno je nezajímalo. Byla to tedy Plus Jedna. Já si vlastně mohl vzít s sebou kteroukoliv slečnu z Prátru (tedy něco k zamyšlení, že ano).

Pak už jsme (já a moje Plus Jedna Alenka) jen čekali a užívali si Vídně. Jenže „bez peněz do Vídně nelez“ a naše penízky se nám začaly kutálet na všechny strany. Brzy jsme byli na mizině. Pak se ale na nás usmálo štěstí a chytli jsme zaměstnání na vinobraní jako pacholek a děvečka v obci Poysdorf. Ale i zde jaksi nebylo možno uplatnit moje odborné znalosti a ještě k tomu to byla hrozná „hokna“, tedy práce řečeno po brněnsku.

Ovšem z marxistického hlediska to byla úžasná příležitost sblížit se s dělnickou třídou, akorát přišla trochu pozdě na to, aby nám spravila naše kádrové materiály. Je ale nutno dodat, že právě znalost marxismu získaná na VUT mně pomohla rychle se zorientovat v dané situaci a včas se zase vymanit z moci vesnického boháče vykořisťovatele neboli kulaka, jinak bychom tam asi ztvrdli dodnes.

A tak na základě marxistického rozboru jsme zase vypadli zpátky do Vídně a brzy nato odletěli do Austrálie. Byla to vlastně moje první příležitost úspěšně aplikovat v zahraničí něco z toho, co jsem se naučil na VUT.

POKUS O DALŠÍ ÚSPĚCHY

aneb

Kam nás to vezou?

Jak jsem dělal Kecala

I zloděj aut se může zamilovat

Alenka nechce papat skopové

Po úspěchu ve Vídni s marxistickým rozбором jsem doufal, že se brzy dostaví úspěchy další. A protože jsme díky Honzovi Blatnému (vedoucímu katedry) intenzívně studovali angličtinu, tak už jsem se v letadle do Austrálie těšil, jak budu tyto úžasné vědomosti aplikovat v praxi a oslním tím všechny své spolucestující. I stalo se bohužel však jen to první. Ano, měl jsem příležitost aplikovat své znalosti jazyka anglického, ale nikoho jsem tím neoslnil, ba naopak, spoustu lidí jsem zmátl a přivodil jim stav deprese.

Když jsme se po 24 hodinách letu konečně „docabrali“ (jako ten galán, co, než „sa k nám docabral, sežrala ho sviňa“) do Sydney a my vylezli z letadla, tak nás naložili do autobusu a kamsi vezli. Mysleli jsme, že do města, ale asi tak po hodině jízdy přes zoufale vyprahlou zemi, která vypadala jako černovická planýrka (známé brněnské smetiště) po atomovém výbuchu, nám to začalo být nějak moc divné.

I začala pracovat naše fantazie, a to na plné obrátky: aha, je to celé podraz, vezou nás jako otrocké pracovní síly zavlažovat poušť. A najednou nám bylo všechno jasné, proto ta anonymita, proto pouhé plus jedna, že my blázní jsme do toho letadla vůbec lezli. Padla na nás hrůza a hlavou mně hned prolétly písně jako „Černý muž pod bičem otrokáře žil“ a „Nelly Gray“. Bože, co teď dělat?

Dnes je nám to ovšem k smíchu, ale tenkrát se věřilo všemu, byla to taková pohnutá doba, kdy se panika šířila jako oheň. Už ve Vídni mezi lidem kolovaly úžasné fámy, jako třeba že milion čínských parašutistů je připraven, aby zabrali Prahu a tak podobně. Takže není se co divit.

A pak nás napadlo něco celkem úplně jednoduchého, totiž zeptat se řidiče, kam nás veze. A to byl můj okamžik, moje velká příležitost blýsknout se svou angličtinou. Suverénně jsem povstal a divadelním způsobem prošel celým autobusem až k řidiči a pronesl, aby všichni slyšeli:

„Excuse me, Sir ...“

A kupodivu řidič, i když to byl žalárník budoucích otroků, byl ke mně docela slušný a dal mi i slušnou odpověď. Jenže já mu nerozuměl ani slovo a měl jsem po slávě. Pak se do toho vložila nějaká paní, která měla údajně státní zkoušku z angličtiny, ale dopadla stejně jako já. A protože už tam nebyl z cestujících nikdo, kdo by s jazykem anglickým přišel kdy do styku, museli jsme se odevzdat do rukou osudu.

Na vysvětlenou, australská angličtina je hodně jinačí než naše školská. Například slovo den, které se píše day, jsme byli zvyklí vyslovovat jako „dej“, ale v Austrálii se vyslovuje „daj“. Navíc většina Australanů neotvírá pusy a proceduje slova jen tak mezi zuby. K tomu všemu hodně lidí v Austrálii mluví nosem, jako třeba Francouzi. Konečný efekt toho všeho byl, že jsme nerozuměli lautr nic.

A tak jsme v takovém mírně depresivním stavu jeli dál. Po hodinách jízdy jsme se za tmy dostali na nějaké místo, které skutečně vypadalo jako pracovní tábor. A to ve mně hrklo!

I čekal jsem, že uslyším hrubé hlasy dozorců a popřípadě praskání bičů jakož i sténání „muklů“ trestaných za pokus o útěk. Místo toho se ale ozvalo zvenku docela veselé volání:

„Hele Pepíku, pojď sem ty vole, ...“

A to se nám všem konečně ulevilo. Ne, to nebyl hlas utrápeného otroka, byli jsme u cíle: v imigrantském táboře Bonegilla, pod ochranou samotného Commonwealth of Australia (tedy Australské společnosti). Takže ono to vlastně dopadlo dobře, navzdory mému nezdařenému pokusu o uplatnění mých vědomostí z VUT.

A nakonec jsem mohl přece jen uplatnit svoji angličtinu. V Bonegille jsem se chtěl nechtěl stal takovým polooficiálním překladatelem, dohazovačem a organizátorem. Byl jsem něco jako ten Kecal v Prodané nevěstě a taky jsem tak dopadl. Při své nevinnosti a neotřískanosti jsem se začal zaplétat do soukromých záležitostí lidí, se kterými bych se normálně ani nestýkal. Z toho pak vznikaly problémy, na které mne VUT nepřipravilo. Tak například, byl jsem zatažen do organizování svatby mezi jednou zasloužilou kulturní pracovnící a zlodějem aut z Prahy, která se ale neuskutečnila, protože nevěsta utekla autostopem do Melbourne a ženich se z toho nervově zhroutil a hrozil nám ublížením na těle. Takových případů jsem měl více a musím sebekriticky přiznat, že na takový džob byla moje inženýrská kvalifikace poněkud nevhodná. Kromě toho Bonegilla byla příliš daleko od velkých měst jako Sydney a Melbourne, takže šance sehnat práci byla minimální. A ještě k tomu, krmili nás tam skopovým masem, které moje manželka nesnášela.

Tedy problémů bylo dost, proto jsme to nakonec vyřešili stejně jako ta kulturní pracovnice a přesunuli se, ovšem zcela legálně, do Melbourne.

Musím dodat – všechna čest australským institucím, starali se o nás v té Bonegille jak nejlépe uměli a to, co se tam dělo, nebyla jejich vina (ani to, že Alenka nerada skopové).

A TEĎ NĚCO OD FOCHU

aneb

Inženýrem v Austrálii

Ve spárech Baby Jagy

Analogový počítač – co je to?

Ano, milí čtenáři, už přijde to, na co vlastně čekáte. Konečně vám povím, jak to tam bylo s námi inženýry a co se dělo v informační technologii. Abych se k tomu dostal, musím hodně věcí vynechat, takže moje vyprávění bude trochu na přeskáčku.

Tak zaprvé, jak to bylo s námi inženýry? Dostat se zpátky do svého oboru počítačů a vůbec začít pracovat jako inženýr nebylo snadné. Na cestě bylo mnoho překážek, o kterých se mi ani nesnilo, až jsem si někdy připadal jako ten princ, co šel vysvobodit princeznu ze spárů Baby Jagy. Na australské ambasádě ve Vídni mně sice naslibovali, jaké úžasné džoby mě očekávají, ale skutek utek, jak říká české úsloví. Podmínkou pro získání práce jako inženýr bylo členství v klubu, který se jmenoval Institution of Engineers Australia. Oni si strašně potrpěli na takové věci jako kluby. To víte, jak se říká, poturčenec horší Turka, tady byli více britští než sami Britové.

Ovšem dostat se do toho Institutu nebylo snadné, člověk musel splnit dvě podmínky:

- (1) dokázat, že má opravdu kvalifikaci jako inženýr z university, kterou Institut uznával.
- (2) být sponzorován aspoň dvěma členy klubu.

S podmínkou první jsem měl štěstí, protože VUT bylo uznáváno, horší to však bylo s podmínkou druhou. Kde má člověk v cizí zemi shánět dva sponzory? A zase jsem měl štěstí, jeden rodák z Brna a jeho kamarád

mne sponzorovali. Jinak bych byl asi v ..., jak říkával Josef Švejk. Bylo to sice členství na nejnižším stupínku, jako takzvaný Graduate, ale pro získání džobu to stačilo. Obrazně řečeno, Baba Jaga byla ošálena a princezna vysvobozena.

Pro úplnost bych ještě dodal, že ty stupně byly následující: Fellow (nejvyšší), Corporate Member, Member, Graduate (nejnižší).

Zůstal jsem pak tím Graduate po celou dobu až do roku 1997, kdy už jim to asi bylo hloupé a udělali mne hned Fellow. Já byl totiž svým věkem nejstarším Graduate, kterého kdy měli.

Abych se přiznal, nechtěl jsem si o povýšení žádat z takové určité hrdosti. Nešlo mně prostě pod nos, že my lidé z českých zemí, to jest z jedné z nejkulturnějších oblastí Evropy, s Univerzitou Karlovou z roku 1348 a v mém případě z města, kde se narodili nebo působili velikáni světového jména jako Mendel, Gödel, Mach, Janáček a jiní, se máme doprošovat nějakých koloniálních úředníků.

Podobně jako s inženýrským institutem se mně vedlo i s další institucí, což byla Australian Computer Society (Australská počítačová společnost), tedy další klub, který měl nos nahoru. Stát se členem bylo žádoucí, protože v určitých džobech se členství vyžadovalo. Tak jsem se taky přihlásil a v dotazníku uvedl, jakou jsem měl praxi a s jakými počítači jsem pracoval. K mému podivu je vůbec nezarazila exotická jména jako například URAL, zato však jsem pohořel s tím, že jsem pracoval s analogovými počítači. V té době už jsem měl džob v jedné velmi prestižní organizaci, takže jsem členství už moc zoufale nepotřeboval. Ale nakonec mně ho přece jenom dali. Ono se totiž ukázalo, že ti slavní experti nevěděli, co vlastně analogový počítač je, ale nechtěli to přiznat. Ó boží prostoto!

Naštěstí pro mne se v komitétu objevil nějaký Američan, který jim to objasnil a pak mně osobně zatelefonoval a gratuloval k přijetí za člena. Jaké poznámky měl přitom o Austrálii, si raději nechám pro sebe. Takže i v tomto punktu to má pomyslná Baba Jaga prohrála. Ovšem Baba to nikdy úplně nevzdala a čas od času mně ukázala svůj líbezný úsměv.

Pro zajímavost musím uvést, že jsem nebyl sám, kdo musel bojovat se záludnou Babou Jagou. Lékaři, dentisté ale i kadeřníci to měli ještě horší. O tom se mezi rodáky tradují různé historky. Například na jednom sezení komitétu lékařů si vzali na paškál nějakého lékaře z východní Evropy. Deptali ho jak mohli a pak vznesli otázku, která ho měla úplně dorazit, to jest, zda četl jistou odbornou knihu. „Ne“ odpověděl ten lékař, „já ji napsal“.

Tak to je v kostce o inženýrech a teď se dostaneme k počítačům.

KONEČNĚ U POČÍTAČE

aneb

Doba učení

Obrovské úspěchy úžasného milence

K počítači jsem se dostal až po roce v Austrálii a to na přímlovu dalšího místního Čecha.

Bylo to v Bureau of Meteorology, což znamenalo podle mé drahé Plus Jedna, že tahle organizace byla odpovědná za počasí, hlavně za to špatné. Programovali jsme na IBM 360 v jazyku PL/1. Ze začátku to bylo zajímavé, musel jsem se hodně učit, především programovací jazyk a operační systém a pak také společenský život v práci. To nebylo jen tak. Když chtěl člověk zapadnout mezi ostatní, tak musel dělat to co oni. Ráno se začalo o půl deváté, ne jak u nás doma v sedm, v deset hodin byl pak „cup of tea“, tedy čaj. Ono se říká, že Japonci mají čajové ceremonie, ale ta australská si s nimi v ničem nezadala. Nechalo se práce a všichni jsme se shromáždili ve zvláštní místnosti nebo aspoň někde v rohu sálu.

Tam se popíjel čaj a klábosilo se asi tak hodinu. Stejná ceremonie se opakovala ve tři odpoledne. Není třeba zdůrazňovat, že při takovém režimu dne se práce moc nenalouskalo.

Tenhle džob byl vlastně můj první úspěch, tedy aspoň mezi místními Čechy. Ovšem záleží na tom, čemu se tak říká. Například na jedné zábavě krajanů se ke mně rozběhl jeden starousedlík, jak my jim říkali, a povykoval na celý sál:

„Pane inženýýre, slyšel jsem, jaké máte obrovskéééé úúúspěchy u těch kopjutoriůůů“.

Já bych se byl snad na místě hanbou propadl. Lépe však to vyjádřila jedna sličná slečna, jinak kulturní pracovnice z Prahy, která docela veřejně prohlásila:

„Pane Aujeský, vy byste byl úžasný milenec, při vašem platu.“

To už mně bylo přece jenom milejší, protože ta děvenka to aspoň myslela upřímně.

V tom džobu jsem vydržel asi rok, ale pak mne to začalo nudit, byly to samé administrativní aplikace, nic moc pro inženýra. Další džob byl u Shella, ale zase to stejné: IBM 360, čaj ráno a odpoledne a celkem nuda. Tak jsem taky odešel.

REAL TIME COMPUTING

aneb

Děláme aluminium

Pak přišlo něco zajímavého, řízení produkce aluminia počítačem, u americké firmy Alcoa. Tam jsem vydržel celé dva roky a hodně se naučil o real time computing v praxi. Pracovali jsme se systémem IBM 1800 ve Fortranu. Tady se všeobecně používal Fortran pro technické i vědecké aplikace. Fortran se mi zdál dost primitivní ve srovnání s Algolem, se kterým jsme v Česku běžně pracovali, ale tak to tady chodilo. Strašně zajímavá byla ovšem přímá kontrola procesu počítačem, tedy DDC (direct digital control).

Pak jsem odtamtud taky odešel, protože mne pořád lákal výzkum umělé inteligence. Pořád mne někde strašila ta naše „myš v bludišti“ a ten „Pavlovův pes“ a říkal jsem si, že bych to chtěl dotáhnout dál.

VE VÝZKUMÁKU

aneb

Umělá inteligence

Znovu ve spárech Baby Jagy

A tak jsem se konečně dostal na to správné místo Commonwealth Scientific and Research Organisation, Division of Computing Research. Šíleně dlouhé jméno, krátce řečeno, bylo to něco jako náš VÚMS (Výzkumný ústav matematických strojů) v Praze. Oni tam měli dokonce celou sekci právě na tu umělou inteligenci. Tak hurá do toho a rovnou do spárů státní byrokratické organizace, znovu do spárů Baby Jagy.

Co se stalo?

Než jsem se tam zorientoval, tak celou sekci rozpustili a bylo po mých nadějích. Lidé, co v té sekci pracovali, se rozprchli po celém světě, někteří do USA, jiní do Skotska, kde se takový výzkum ještě dělal. Dokonce jeden z badatelů pověsil počítače na hřebíček a zmizel někde v Indii, kam odešel studovat věci nadpřirozené a tajemné. Tak jsem tam nějaký ten rok „ocmrndával“ (ono se to ani nijak jinak nedá říct) a pracoval na různých džobech, dokonce jsem byl na takzvané „Help Desk“, což nebyla zrovna služba pro slabé charaktery.

To bylo tak. Tehdy ještě nebyl internet, ale my měli svou vlastní síť, s centrálním počítačem Control Data Cyber. Měli jsme širokou klientelu, hlavně z vědeckých pracovišť. No a každou chvíli se něco polámalo, nebo si to naši uživatelé popletli a potřebovali pomoc.

Tak mně zavolali na tu Help Desk, abych jim pomohl. Jenže pomoc, kterou jsem jim měl dát, spočívala v tom, že jsem si musel napřed nechat od nich vynadat, a teprve když se uklidnili, vyslechnout si, co vlastně byl jejich problém. No hrůza, není snad na světě nic strašnějšího než rozhněvaný vědec, to je horší než slon v říji. Pamatuji se, že mně jeden takový vynikající vědec dokonce po telefonu půl hodiny vyhrožoval jako nějaký blázen. Ono se později ukázalo, že blázen byl, ale až když rozsekal svoji manželku na kusy, což mně ovšem nebylo nic platné. Ne, nic si nevymýšlím. Kdo by si mohl takovou pitomost vymyslet než jedině život sám.

Myslel jsem si ale, že věrnou službou aspoň za čas získám povýšení a dostanu se k nějaké lepší práci. To jsem ale zapomněl, že Baba Jaga si hlídá své služebníky a drží je dole.

Nakonec jsem na Babu přece jenom vyzrál a povýšení dostal, jenže mě to tam už stejně přestalo zajímat, protože jsem si našel konečně místo, kde mne to bavilo.

PRÁCE U ICI

aneb

Doba sklizně

Industrial Process Control

To nové místo bylo u firmy ICI Australia, která se zabývala výrobou různých chemikálií. Byla to pobočka (subsidiary) anglické firmy ICI, která byla roztažena po celém světě, tedy velký multinacionální kolos. No a tam jsem pak vydržel přes 20 let a dělal industrial process control. Co to vlastně bylo? Na to se mě ptalo už mnoho lidí. Abych to vysvětlil, budu muset trochu odbočit. Industriálních procesů je mnoho druhů, ale pro mne to znamenalo především chemické procesy, rafinerie, laboratoře a podobně. Tedy procesy, které by se daly popsat ve stylu Shakespearovském (čarodějnice ve hře Macbeth) asi takto:

*Tu se něco zahřívalo, tam se něco chladilo,
kvedlalo a pumpovalo, by se dílo zdařilo.*

*Napouštělo, vypouštělo, někdy i přepouštělo,
a to všechno přesně nachlup, nic se neodpouštělo.*

Jasně? Doufám, že ano. Ale jak se takový proces řídí? Odpověď zní: s velkými obtížemi.

A to je právě zajímavé. Byla to tak trochu alchymie řízená počítači. A jak víte, občas si takového alchymistu, jako byl třeba doktor Faust, sebere čert. Aby se něco takového nestalo, bylo nutno do systému zabudovat všelijaké ochrany proti čertu, který, jak víme, nikdy nespí. Ty materiály, se kterými se pracovalo, byly totiž někdy přímo pekelné, to jest:

*Smradlavé a hořlavé,
někdy taky lepkavé.*

*Jedovaté, výbušné,
Lucifera poslušné.*

Takže třeba i malá chybička v programu by mohla znamenat katastrofu. Celý vtip designu byl ale v tom, aby i přes možnost chyb v programech nebo v hardware či instrumentaci proces samotný zůstal bezpečný. Kolem tohoto aspektu se vyvinula celá řada design metod a víceméně i kultura. Proč se o tom vlastně šířím – právě v takovém prostředí mně přišla vhod moje dávná a trochu zapomenutá láska, abych tak řekl, a to byla Kudláčková Kybernetika.

Nebyla to ovšem kybernetika jako taková, ale spíše způsob myšlení, kdy se člověk učí design od přírody. Přirozené organismy mají úžasnou schopnost se přizpůsobit a přezít různé katastrofy a hlavně jim zabránit. Tento aspekt zkoumal už jeden ze zakladatelů kybernetiky Ashby a dokonce sestavil model pro demonstraci: říkal tomu homeostat. Tento homeostat jsem měl často na mysli a řídil podle toho svůj design.

Ale jak to, že jsem se vůbec na takové místo dostal, nehlídala si ho zase nějaká ta Baba Jaga?

Hlídala i nehlídala, ono jim nic jiného nezbývalo. Totiž v době, kdy jsem přišel na ICI (1977), řízení procesů počítačem se začínalo v Austrálii teprve rozvíjet, takže nebylo mnoho lidí, kteří by o tom něco věděli. A vzhledem k tomu, že jsem měl na tomto poli už zkušenost z Alcoa, tak po mně doslova hrábli.

Práce u ICI se mně líbila a také dařila a úspěchy, na které jsem pořád čekal, se konečně dostavily. Dokončil jsem celou řadu projektů, později také něco publikoval a jezdil přednášet na různé konference jak tady v Austrálii, tak i v Americe a Asii.

V rámci projektu jsem také projezdil kousek světa, například dva roky jsem pracoval v Německu s celou rodinou. Moc práce jsme tam sice nenalouskali, ale zato jsme si užili lyžování v Alpách a projeli si autem kus Evropy od Madridu po Istanbul. Co bylo pro mne také zajímavé – zjistil jsem, že Němci nejsou zase takoví velcí „machři“, za které jsme je my „malí čeští lidé“ pokládali. Spoustu věcí jsem je sám musel učit.

Hodně z toho, co jsem dělal, se týkalo takzvané batch control, což je odvětví zvláště obtížné a stále se vyvíjející. Je to řízení procesu, kde se dělá na dávky, čili jako v pivovaru na várky.

Vzhledem k mým zkušenostem v batch control jsem byl pozván stát se členem amerického komitétu, který se zabýval standardizací batch control softwaru, ISA panel SP88. A také, abych jako spoluautor napsal něco do knihy o Batch Control, kterou ISA dávala zrovna dohromady.

Poznámky: ISA je zkratka pro Instrument Society of America. Ta kniha se jmenuje Batch Control – Practical Guide for Measurement and Control, editor je A. E. Nisenfeld, vydána v roce 1996 ISA, IBSN 1-55617-563-9. Je to taková, řekl bych, „Bible of Batch Control“.

A co na to všechno Baba Jaga? Ta pukala vzteky, ale na mne už si netroufala. To víte, když se řekne Amerika, tak místní Baba Jaga zaleze do brlohu, nebo si vybere nějakou jinou oběť. A tak jsem měl klid a pokoj navěky. Ale ne tak docela, neboť, jak praví jedna naše lidová píseň „nic netrvá ve světě věčně, ani láska k jedné slečně“, proto i tato idylka skončila.

JAK JSEM DOSTAL VYHAZOV

aneb

Je libo Martini, pane Direktore

V letech devadesátých zavál nový vítr. Po pádu Sovětů neměli se už páni kapitalisté čeho bát a ukázali se ve své pravé podobě. Do té doby se totiž říkalo slovo *zisk* takovým trochu nesmělým způsobem, skoro jako sex. Ale teď se to slovo stalo oslavovaným. Honba za dolarem a zisky akcionářů byly to hlavní. V rámci tohoto nového způsobu myšlení se začaly dít věci nebývalé a hlavně se vyhazovalo a to ve velkém. A tak jsem v roce 1997 své krásné místo pozbyl. Bylo mi 57 let, a kdo zaměstná starého dědka? Nezbyvalo, než se udělat pro sebe.

I založil jsem si svou firmu, lépe řečeno firmičku s ručením omezeným. Dal jsem jí honosné a respekt vzbuzující jméno **Smart Control** a legrace začala nanovo. Lidi, já se stal najednou direktorem (ředitelem) firmy, sice pouze dvoudolarové, protože víc akcií jsme nevydali, která měla dva zaměstnance, což byla Alenka a já.

Legrace ovšem byla v tom, že jakožto pan direktor jsem dostával pozvání na různé večírky, dýchánky a koktail parties, kde se stýkali finanční magnáti, kapitáni průmyslu, významní politikové a hochštapleři na vyšší úrovni. A tak jsme se tedy vyšvihli do té oslavované a obdivované „high society“, a to za pouhé dva dolary. Podivné ale bylo, že se nám to naše dobrá známá Baba Jaga ani nesnažila nějak zhatit. Snad to bylo tím, že už z nás byla unavená, chudinka stará.

Tohle moje podnikání trvalo až do roku 2007, kdy jsem přestal pracovat a skončil aktivní business.

NAŠE PŘIDRUŽENÁ VÝROBA

aneb

Alenka to rozjela

Jak se drží pero

Utekly nám krávy

Co se týče našeho života v Austrálii, myslím, že bych měl pro úplnost dodat něco o tom, co jsme podnikali mimo okruh počítačů, kybernetiky a podobných věcí.

V tomto směru vládla Alenka, která se velmi rychle adaptovala v novém prostředí a převzala iniciativu, takže velice brzy jsme si prohodili role a já se stal ta „Plus Jedna“ místo ní. Zlí jazykové ovšem tvrdili, že jsem se stal „Plus Nula“, což ovšem já popírám čistě v zájmu boje mužů za rovnoprávnost.

Z Alenky, která do té doby nebyla nijak technicky zaměřena, se stala velice úspěšná kreslička. Musel jsem ji ovšem napřed naučit, jak se drží péro, tedy rýsovací, ale rychle to pochopila a pak už jela sama. Dokonce si otevřela svůj vlastní business. Takže nám vznikla taková, jak se tomu říkalo na českém socialistickém venkově, přidružená výroba. Později ale celá její profese zmizela, protože to všechno převzaly počítače, se kterými Alenka nechtěla mít nic společného (v tom ukázala zdravý instinkt), takže business skončil.

Ale to nic, mezitím jsme totiž rozjeli menší farmičku, jako užitečné hobby. Kvůli tomu jsme ale museli prodat barák a postavit si nový na té farmě, což ovšem nebylo bez dramatu. To dole je fotka našeho „Dumku na Zarubku“ na té farmě.

Usadili jsme se v novém prostředí a tím pádem se z nás stali, jak se kdysi v Česku říkalo kovozezemědělci, a my se vrhli s vervou do sedlačení. Měli jsme napřed jenom slepice, pak se přidaly husy a kačeny, jeden čas dokonce i krávy a prase. Do toho všeho si naše drahé dítě Andrea vydupalo koně, tak se tady pletl ještě kůň a někdy i více koní.

No byl to cirkus, který nám někdy až přerůstal přes hlavu. Dostávali jsme se do situací těžko představitelných. Tak třeba, ráno se obléknu do svého nejlepšího obleku a sedám do auta, abych jel do práce, a vidím, krávy pryč. Potvory protrhly plot a pásly se u sousedů. Tak já v tom obleku musel honit krávy domů a spravit plot. Jindy zase kůň přeskočil plot a šel k sousedovi na jejich jablka, prostě zábava v jednom kuse. Teď na stará kolena už máme jen ty slepice a jednoho starého koně „na penzi“. A občas k nám zavítá i rodinka klokanů.

KRUH SE UZAVÍRÁ

aneb

Myšáci u Kudláčků

V roce 1995 jsme jeli s manželkou Alenou konečně do Česka, kde jsem se znovu setkal s Honzou Brejlem a jeli jsme společně navštívit Kudláčkovy v Ivančicích. A tak jsme byli po tolika letech zase „Myšáci“, jako kdysi zamlada na Katedře matematiky. Alenka se těšila, že konečně uvidí toho legendárního Kudláčka, o kterém jsem jí toho tolik napovídal, a nebyla zklamaná. Byli jsme velmi srdečně přijati Václavem i Marjánkou a všichni jsme se skvěle bavili. Bylo to skoro jako návrat do rodiny. Povídalo se a vzpomínalo, popíjelo se výborné kounické vínečko a pojídaly se dobroty, které nám Marjánka připravila. Konečně jsem mohl Václavovi říct, jak mě ta jeho přednáška kdysi dávno na VUT zachytila a dala mně vlastně směr do života.

Pak jsme tam byli ještě jednou a zase to bylo fajn. Dokonce jsme viděli Václavovu „dajli-medaili“ z VUT a měli z toho upřímnou radost. Potřetí už nám to ale nevyšlo. Václav totiž odešel z tohoto světa asi v té době, kdy jsme seděli v letadle do Evropy. Ale navštívili jsme aspoň Marjánku, potěšili ji trochu a zazpívali si s ní při kytaře, jako kdysi dávno na katedře.

Po Kudláčkovi mi zůstalo jedno krásné úsloví, které jsme vlastně doma s Alenkou adoptovali za svoje, protože ho považujeme za jednu z největších moudrostí života:

Takovej vůl se ještě nenarodil, abych se od něho nemohl něco naučit.

NA ZÁVĚR

Přemýšlím, jaký velkolepý závěr bych měl udělat, ale nic kloudného mne nenapadá. Ono by se dalo udělat závěrů několik, jeden horší než druhý. A tak si z toho vyberu aspoň ten, který pro mě má sentimentální kouzlo mládí prožitého v Brně. Je to píseň, kterou někteří čtenáři asi znají a která patří do zemitého brněnského folkloru. Není to sice nic uměleckého, ale jde od srdce, pardon, od hercny:

*Ta brněnská šalina,
to je senzace.*

*Porazila švígrfotra
na Velkém Place.*

*A že měla náladu,
tak ho vzala zezadu.*

To je senzace.

A včil konópci šmitec. A vy děcka, do betle a šlófec.

Psáno v Melbourne L.P. 2010